

Ref

شماره :

Date

تاریخ :

بسمه تعالی

با هماهنگی کمیته منطقه‌ای آبیاری و زهکشی و نماینده مجری طرح، روز سه‌شنبه مورخ 95/04/29، کارگروه زهکشی و محیط‌زیست از پروژه احداث سازه‌های تنظیم آب روی زهکش احداث شده در واحد عمرانی D5 بازدید نموده و در راستای آشنایی با اهداف و مراحل اجرای این پروژه جلسه‌ای با حضور مشاور طرح (مهندسین مشاور پندام) قبل از بازدید برگزار گردید. - در ابتدا خانم دکتر سلحشور (نماینده محترم مجری) با نام خدا و عرض سلام و خیرمقدم به اعضا، توضیحاتی در ارتباط با طرح احداث سازه‌های کنترلی جریان ورودی زهکش‌های احداث شده در واحد عمرانی D5 را به شرح زیر مطرح نمودند. مشاور طرح شرکت مهندسی پندام و پیمانکار آبرود شمال بوده که مدت پیش‌بینی قرارداد 30 ماه می‌باشد که تا پایان خرداد ماه پیشرفت فیزیکی 34٪ و پیشرفت ریالی 33٪ بوده است. سطح جغرافیایی این واحد عمرانی 24851 هکتار و سطح شالیزاری 18183 هکتار و در ناحیه شرق گیلان واقع شده و نهر اصلی این بخش نهر سید علی اکبری و کانال آن از کانال سمت راست سنگر و سد سفیدرود تغذیه می‌شود. بخش‌های اجرا شده شبکه حدود 5000 هکتار اراضی شالیزاری را تحت پوشش قرار می‌دهند. در سال‌های مرطوب مشکل غرقابی و در سال‌های خشک کمبود آب احساس می‌شود. شیب منطقه کم بوده و به سبب بافت خاک سبک، نگهداشت آب با مشکل مواجه است. از اهداف اصلی طرح جلوگیری از احداث خاکریزهای متعدد در مسیر زهکش‌ها جهت انجام رسالت اصلی زهکش‌ها و از ویژگی‌های طرح نیز کاهش تلفات آب آبیاری از طریق نشت جانبی، بالا نگهداشتن سطح آب زهکش‌ها، ایجاد امکان استفاده مجدد از زهکش، ایجاد امکان کنترل در زهکش‌ها با استفاده از دریچه‌ها و پاکسازی و حذف بندهای خاکی است.

عملیات پیمان شامل 19 سازه کنترل جریان در زهکش‌های مهم منطقه بوده که سازه‌ها از نوع سرریز کوتاه و مجهز به دریچه کشویی می‌باشند که 5 سازه در حال بهره‌برداری بوده و پیش‌بینی می‌شود مشکل اعتباری مانع اتمام پروژه در موعد مقرر گردد.

در ادامه سوالاتی از سوی اعضای محترم کارگروه مطرح و ضمن پاسخگویی، بحث و بررسی انجام شد. سوالات مطرح شده شامل موارد زیر بود:

آیا در مباحث مطالعاتی، بررسی کیفی آب صورت گرفته و از لحاظ هیدرولیکی سازه‌ها به چه میزان تأثیرگذار بوده‌اند؟ طول زهکش‌ها و دورنمای آینده چگونه است؟ چه دیدگاهی برای کنترل سطح آب وجود دارد؟ معیار مکان‌یابی سازه‌ها و کنترل فرار آب بر چه اساسی بوده، آیا مطالعه‌ای بر میزان شعاع تأثیر انجام شده؟ با استفاده از چه مدلی شبیه‌سازی انجام شده و آیا باز طراحی انجام پذیرفته است و چرا از سازه‌های استاتیکی و خودکار استفاده نگردید؟

در ادامه مهندس باغبان‌زاده (مدیر محترم پروژه از مشاور پندام) توضیحات تکمیلی را بدین شرح ارائه نمودند. اساس کار ایجاد یک محیط کنترل شده در زهکش‌ها می‌باشد و این موضوع برای گیاه برنج حائز اهمیت بوده زیرا امکان تخلیه آب مازاد در این محصول منجر به افزایش تولید نیز می‌شود. طی خشکسالی‌ها آب موجود در زهکش‌ها به عنوان منابع آب کمکی در چرخه قرار گرفته و کشاورزان با بستن زهکش‌ها و احداث بندهای خاکی مانع تخلیه آب مازاد از طریق زهکش‌ها می‌شوند. طی بازدیدهای میدانی مشاهده شد در مواقع رخداد رواناب سطحی و امکان وقوع سیل، به سبب عدم امکان تخلیه آب زهکش، جاده و پیرامون زهکش‌ها زیر آب رفته است. بنابراین علاوه بر مسائل کشاورزی، مسائل اجتماعی نیز مطرح می‌گردد؛

آدرس: رشت - بلوار امام خمینی - شرکت سهامی آب منطقه‌ای گیلان - دبیرخانه کمیته منطقه‌ای آبیاری و زهکشی گیلان

دورنگار 33669743 و 33600562 صندوق پستی 1153 - 41345 - کد پستی 41888 66789

آدرس سایت: www.glrw.ir پست الکترونیک: guilancommittee@glrw.ir

Ref

شماره :

Date

تاریخ :

بسمه تعالی

لذا باید شرایطی فراهم شود که زهکش به قابلیت اصلی خود باز گردد زیرا کشاورز در مواقع آب اندازی به دلیل نزدیک بودن به زهکش از لحاظ رقومی سعی در کاهش اختلاف سطح زمین با زهکش‌ها به منظور برقراری تعادل دارد. به دلیل آبیاری کمکی، در منتهالیه قسمت شرقی D5 نیز توزیع آب با مشکل مواجه بوده و به نظر می‌رسد با تداوم کمبود آب این روند ادامه داشته باشد. ایشان اشاره داشتند در پروژه دیگری بررسی کیفی زهکش‌ها صورت گرفته و عوامل آلودگی مانند دترجنت‌ها بررسی و در برخی روستاها به سبب عدم وجود فاضلاب، مواد آلاینده گاه به زهکش‌ها وارد می‌شود. همچنین به سبب غنی بودن آب زهکشی، نیاز به اطلاع رسانی به کشاورز برای عدم استفاده غیر متعارف از کود و سم است. ایشان ضمن اشاره به استفاده از مدل HEC-RAS، عنوان نمودند که رواناب سطحی 72 ساعت را در نظر گرفته و باز طراحی نیز انجام شد و همان‌طور که قبلاً نیز اشاره شد از بعد اجتماعی نیز بررسی صورت گرفت. دریچه کشویی برای کولکتورها در نظر گرفته شد که در زهکش‌های کوچکتر به صورت یک سریز با یک دریچه اجرا خواهد شد. از آنجا که در گیلان، به سبب عدم نگهداری مناسب احتمال زنگ زدن وجود دارد؛ استفاده از سازه‌های خود کنترلی مناسب نمی‌باشد. در نهایت ضمن عرض تشکر از حضور اعضای محترم، جلسه با صلوات بر محمد و آل محمد (ص) به اتمام رسید.

پیشنهادات:

- 1- با توجه به اهمیت مباحث بهره‌برداری و نحوه سطح نگهداشت دریچه‌ها، توصیه می‌شود مدلی جهت کسب اطلاعات جانبی گنجانده شود.
- 2- تأمین اعتبار برای مدیریت زیست‌محیطی جهت توصیه مقدار کود مصرفی به کشاورزان در بخش مطالعات تکمیلی
- 3- همکاری کارگروه زهکشی و محیط‌زیست در مباحث راهکارهای بهبود کیفی زهکش‌ها
- 4- با توجه ارتباط تنگاتنگ این پروژه با شرکت سهامی آب منطقه‌ای و سازمان جهاد کشاورزی، یکپارچه‌سازی اراضی به کمک جهاد می‌تواند در بهبود نتایج پروژه اثربخش باشد.
- 5- حفاظت از محیط زیست جزء الزامات پروژه بوده و به صورت پررنگ‌تر دیده شود.